

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΕΥΦΡΑΙΜΙΔΟΥ

Γεννήθηκε το 1907 στα Σούρμενα του Πόντου
Κατοικεί στο Ελληνικό

Παρά τα 103 της χρόνια η κ. Βικτωρία Ευφραιμίδου διαθέτει ζωντάνια και διάθεση για χιούμορ. Επαινεί την προσπάθειά μας, αλλά ξεχωρίζει την ενασχόληση των Γάλλων με τον ποντιακό ελληνισμό, για την οποία φρόντισε να ενημερωθεί από την τηλεόραση. Η οικογενειακή της περιπέτεια, με τη διαφυγή στο Βατούμ, στο Σοχούμ, στη Γιάλτα, πάλι στο Βατούμ και κατόπιν στην Ελλάδα, αποτελεί μια ψηφίδα στη μεγάλη περιπέτεια που έζησε συνολικά ο παρευξείνιος ελληνισμός.

Συνέντευξη στον ΝΙΚΟ ΚΟΥΦΑΚΗ, Ελληνικό, 15 Ιουλίου 2010

Όποιος φεύγει από τον τόπο του, μόνο ο ίδιος ξέρει τι τραβάει

Γεννήθηκα στα Σούρμενα του Πόντου, το 1907. Ερείς μέναμε στην ελληνική γειτονιά που ήταν χωριστά. Είχαμε τα έθιμά μας, τους γάμους, τους χορούς. Οι Τούρκοι, μάλιστα ερχόντουσαν και χάρτευαν μαζί μας. Ο πατέρας μου ήταν ισαγκάρης και πρωτοψάλτης στην εκκλησία, πολύ καλός και περιζήτητος. Στην οικογένειά μας ήμασταν εννέα αδέρφια».

Η κ. Ευφραιμίδου έζησε τη ρωσική κατάληψη στην ευρύτερη περιοχή της Τραπεζούντας, τον Απρίλιο του 1916. Θυμάται τους κατοίκους που άρχισαν να διαδίδουν την ειδηση της άφιξης των πρώτων Ρώσων στρατιωτών και την αμπαξία που αρχικά επικράτησε...

Αναγκάζεστε, ωστόσο να φύγετε...

Φύγαμε από τον Πόντο γιατί υποφέραμε. Δεν μας άφηναν σε ησυχία. Κάθε εβδομάδα έρχονταν στο σπίτι και μας έπαιρναν ό,τι καλό είχαμε, λεπτατούσαν. Μας φυγάδευσαν με ένα πλοίο, μοτό τα έλεγαν, κρυφά, γιατί οι Τούρκοι είχαν

πει πως αν οι Έλληνες έφρευαν από τα Σούρμενα, θα τους έπνιγαν. Είχαμε την εξουπνάδα να δωροδοκήσουμε κάποιους Τούρκους και να τους πάρουμε μαζί μας. Όταν οι αρχές πήγαν να κάνουν έλεγχο στο πλοίο, βγήκαν μπροστά οι Τούρκοι. Είπαν ότι δεν υπάρχουν Έλληνες επιβάτες κι έτοι γλιτώσαμε». Μας αφηγείται το παρασκηνίο της εξόδου τους όταν το προηγούμενο βράδυ, όσοι επρόκειτο να διαφύγουν, είχαν κλειστεί από νωρίς στην εκκλησία τους. Οι άνδρες, οπλισμένοι, φρουρούσαν όλο το βράδυ στο καμπαναριό και στο γυναικωνίτι. Πριν ακόμην ξημερώσει βγήκαν κρυφά και επιβίβαστηκαν στο πλοίο που είχαν κανονίσει να τους μεταφέρει.

Και τελικά καταφέρνετε να φύγετε...

Υστερα από μερικές μέρες φτάσαμε στο Βατούμ, στη Γεωργία. Εκεί είχαμε συγγενείς, πήγαμε στα σπίτια τους, καθίσαμε, μας περιποιήθηκαν... Από το Βατούμ φύγαμε για τα Τούμπαφα, το Σοχούμ και τελικά

καταλήξαμε στη Γιάλτα. Εκεί νοικάσαμε σπίτι και μείναμε περίπου έναν χρόνο. Υστερα επιστρέψαμε πάλι στο Βατούμ...

Μετά το Βατούμ έρχεστε στην Ελλάδα;

Η αλήθεια είναι ότι εμείς οι Πόντιοι είμαστε πολύ της θρησκείας και σκοπεύαμε πάντοτε να φύγουμε, να πάμε στην πατρίδα, στην Ελλάδα, να βρούμε και τον παπά και την παπαδιά και όλους... Ετοιμάσαμε τα χαρτιά μας για να δούμε αν μας δέχονταν και σε ποιο μέρος. Αυτό το χαρτί έπρεπε να το έχουμε στα χέρια μας για να ταξιδέψουμε. Ερχόμαστε, λοιπόν, στον Πειραιά με ένα ιταλικό πλοίο, 11 μέρες ταξίδι, κι από κει στα Σούρμενα. Πριν μείναμε για λίγο και στο Παγκράτι».

Ο κ. Νάκης Ευφραιμίδης, γιος της κ. Βικτωρίας, και πρώην δήμαρχος Ελληνικού, θυμάται και συμπληρώνει τα λεγόμενά της γύρω από τα πρώτα χρόνια στα Σούρμενα και τις ασχολίες των κατοίκων. Κάποια χαράφια σπέρνονταν